

Sygn. akt XI Ns 1430/16

POSTANOWIENIE

Dnia 3 kwietnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu XI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSR Magdalena Kirow-Kotas

P. N. W.

Po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 kwietnia 2017 r. w T..

sprawy z wniosku (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.

z udziałem W. W. (1), Gminy M. T., A. J. (1), I. S., J. J. (1), A. G., F. S., P. K. (1), T. K., P. K. (2), D. K., M. J., K. J. (1), K. J. (2), K. J. (3)

o stwierdzenie nabycia spadku po: Z. K.

I. stwierdza, że spadek po Z. K. zmarłej dnia 20 maja 2010 r. w T. mającej ostatnie zwykłe miejsce pobytu w T. na podstawie ustawy nabyła z dobrodziejstwem inwentarza Gmina M. T.,

II. zleca sporządzenie spisu inwentarza po Z. K. Komornikowi Sądowemu działającemu przy Sądzie Rejonowym w Toruniu K. M.,

III. zwraca z zaliczek na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. kwotę 233,34 zł (dwieście trzydzieści trzy złote trzydzieści cztery złote) tytułem niewykorzystanej zaliczki na wydatki,

IV. ustala iż każdy uczestnik postępowania ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

Sygn. akt: XI Ns 1430/16

UZASADNIENIE

W dniu 13 czerwca 2016 roku wnioskodawca (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. wniosła o stwierdzenie, że spadek po Z. K. zmarłej w dniu 20 maja 2010 roku nabyli, na podstawie ustawy, siostra A. J. (1) oraz brat W. W. (1). Ponadto wniosła o zasądzenie od uczestników na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości sześciokrotności stawki minimalnej. Jako uczestników wskazała A. J. (1) i W. W. (1).

W uzasadnieniu podał, że spadek po zmarłej odrzuciły już jej dzieci i wnuki.

Postanowieniem z dnia 15 lutego 2017 roku Sąd Rejonowy w Toruniu wezwał do udziału w sprawie Gminę M. T..

Sąd ustalił, co następuje:

Z. K. zmarła w dniu 20 maja 2010 roku i ostatnio przed śmiercią stale zamieszkiwała w T..

dowód: akt zgonu Z. K. k. 3.

Z. K. w chwili śmierci była rozwiedziona. Miała dwoje dzieci: P. K. (1) i T. K.. T. K. ma dwoje małoletnich dzieci: P. K. (2) i D. K.. P. K. (1) jest bezdzietnym kawalerem. Spadkodawczyni nie pozostawiła po sobie innych dzieci, w tym pozamałżeńskich ani przysposobionych. Zmarła nie pozostawiła również testamentu. W dniu 15 czerwca 2010 roku P. K. (1) i T. K. odrzucili przed notariuszem spadek po matce Z. K.. W dniu 6 października 2010 roku T. K. wraz z żoną M. K., działając jako przedstawiciele ustawowi swoich małoletnich dzieci P. K. (2) i D. K., odrzucili w ich imieniu przed notariuszem spadek po zmarłej Z. K..

dowód: oświadczenia o odrzuceniu spadku z dnia 15.06.2010r. i 6.10.2010r. k. 35-38; wyjaśnienia A. J. i W. W. k. 73-73v; akty stanu cywilnego k. 4-6 akt sprawy XI Ns 987/10, k. 5-7 akt sprawy XI Ns 1598/10, postanowienie w sprawie III RNsm 636/10 k. 8 akt sprawy XI Ns 1598/10 ;

A. J. (1) była siostrą zmarłej Z. K., a W. W. (1) jej bratem. A. J. (1) ma dwoje dzieci: M. J. i I. S.. I. S. jest matką F. S.. M. J. jest ojcem małoletniego K. J. (1). W. W. (1) ma dwie córki J. J. (1) i A. G.. J. J. (1) ma dwoje małoletnich dzieci: K. J. (2) i K. J. (3). A. G. jest matką małoletniej W. G., która została poczęta i urodziła się już po śmierci spadkodawczyni. A. J. (1) i W. W. (1) dowiedzieli się o odrzuceniu spadku przez synów i wnuki spadkodawczyni po otrzymaniu wezwania od wnioskodawcy, będącego wierzycielem zmarłej. A. J. (1) odrzuciła spadek po zmarłej w dniu 28 października 2015 roku przed notariuszem. Tego samego dnia spadek odrzuciły również dzieci uczestniczki oraz jej wnuk F. S.. W dniu 13 kwietnia 2016 roku spadek po zmarłej odrzucił również M. J., działając jako przedstawiciel ustawowy małoletniego syna K. J. (1). W. W. (1) oraz jego córki J. J. (1) i A. G. odrzucili spadek po zmarłej w dniu 28 października 2015 roku przed notariuszem. W dniu 29 czerwca 2016 roku spadek po zmarłej odrzuciła również w imieniu swoich małoletnich dzieci J. J. (1) działając jako ich przedstawiciel ustawowy.

dowód: oświadczenia o odrzuceniu spadku k. 3 – 4v, akty stanu cywilnego k. 5-8 akt sprawy XI Ns 2654/15, oświadczenie o odrzuceniu spadku k. 3-4; odpis skrócony aktu urodzenia 5, postanowienie Sądu Rejonowego I. N. (...) k. 6 z akt sprawy XI Ns 956/16, oświadczenia o odrzuceniu spadku k. 3 – 4, akty stanu cywilnego k. 5-6 akt sprawy XI Ns 2653/15, oświadczenie o odrzuceniu spadku k. 3 -4, akt stanu cywilnego k. 5-6, postanowienie I. N. 369/16 akt sprawy XI Ns 1611/16;

Matka spadkodawczyni oraz uczestników W. W. (2) zmarła w dniu 1 stycznia 2011 roku. W okresie dwóch lat przed śmiercią chorowała i nie miała świadomości, że jej córka Z. K. zmarła. A. J. (1) i W. W. (1) w dniu 26 września 2016 roku odrzucili spadek w imieniu matki W. W. (2) po Z. K.. Rodzice W. W. (2): (...) zmarli przed spadkodawczynią. Poza córką W., pozostawili jeszcze ośmioro dzieci: J., M., L., E., H., T., G. i F.. Poza H. i T., wszyscy pozostali zmarli. Ojciec spadkodawczyni i uczestników J. W. zmarł w 1984 roku. Był synem J. i A. W.. Miał dwóch braci: L. i A., którzy zmarli przed spadkodawczynią. Każdy z nich pozostawił dwóch synów.

dowód: wyjaśnienia A. J. i W. W. k. 73- 73v, oświadczenie spadkowe k. 72 akt;

Z uwagi na brak dokładnych personaliów ww. osób, w toku postępowania zamieszczono ogłoszenia o toczącym się postępowaniu spadkowym po zmarłej Z. K.. Jednocześnie wszyscy spadkobiercy ustawowi zmarłej oraz zainteresowani w sprawie zostali wezwani do zgłoszenia się w Sądzie, w którym toczy się postępowanie w terminie 3 miesięcy od ukazania się ogłoszenia i udowodnienia swoich praw do spadku, pod rygorem ich pominięcia w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku.

dowód: ogłoszenie k. 81, k. 87, k. 94 , k. 104.

Sąd zważył, co następuje:

Przedstawiony stan faktyczny ustalono na podstawie złożonych aktów stanu cywilnego, oświadczeń o odrzuceniu spadku złożonych przed notariuszem, postanowień Sądu Rodzinnego zezwalających na odrzucenie spadku w imieniu małoletnich oraz wyjaśnień przyjętych od uczestników A. J. (1) i W. W. (1). Powyższy stan faktyczny nie został również zakwestionowany w toku postępowania.

Zgodnie z art. 926 § 1 kc powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. Pierwszeństwo ma dziedziczenie testamentowe. Dziedziczenie ustawowe wchodzi w grę co do całości spadku, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy lub gdy żadna z powołanych przez niego osób nie chce lub nie może być spadkobiercą (art. 926 § 2 kc). Każda osoba może rozrządzić swoim majątkiem na wypadek śmierci w drodze jednostronnej czynności prawnej, jaką jest testament.

Zgodnie z art. 670 § 1 kpc Sąd z urzędu bada kto jest spadkobiercą, a w szczególności bada czy spadkodawca pozostawił testament. Jeżeli testament został sporządzony i złożony Sąd dokona jego otwarcia. W przedmiotowej sprawie Z. K. nie pozostawiła po sobie testamentu. W grę będzie zatem wchodzić dziedziczenie w drodze ustawy.

Zgodnie z treścią art. 925 kc spadkobierca nabywa spadek z chwilą otwarcia spadku, tj. z chwilą śmierci spadkodawcy (art. 924 kc). Data śmierci spadkodawcy decyduje zatem o kręgu osób uprawnionych do dziedziczenia po zmarłym. Wejście przez spadkobierców w ogół praw i obowiązków zmarłego następuje z mocy prawa. Sąd badając z urzędu kto jest spadkobiercą ustala krąg osób, które uprawnione są do dziedziczenia, i które żyją na dzień śmierci spadkodawcy.

Stosownie do treści art. 931 § 1 kc w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek, którzy dziedziczą w częściach równych, z tym że część przypadająca małżonkowi zmarłego nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku. W myśl § 2 tego przepisu, jeżeli dziecko spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadał, przypada jego dzieciom w częściach równych.

Zgodnie z treścią art. 932 § 3, 4 i 5 kc w braku zstępnych i małżonka spadkodawcy cały spadek przypada jego rodzicom w częściach równych. Jeżeli jedno z rodziców spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadał, przypada rodzeństwu spadkodawcy w częściach równych. Jeżeli którekolwiek z rodzeństwa spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku pozostawiając zstępnych, udział spadkowy który by mu przypadał, przypada jego zstępnym.

W myśl art. 934 § 1 i 2 kc w braku zstępnych, małżonka, rodziców, rodzeństwa i zstępnych rodzeństwa spadkodawcy cały spadek przypada dziadkom spadkodawcy. Jeżeli któreś z dziadków spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy który by mu przypadał, przypada jego zstępnym. Zgodnie z treścią art. 935 kc w braku ww. osób, powołanych do dziedziczenia z ustawy, spadek przypada gminie ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy jako spadkobiercy ustawowemu.

Artykuł 1012 kc przewiduje, że spadkobierca może bądź spadek przyjąć bez ograniczenia odpowiedzialności za długi, bądź przyjąć spadek z ograniczeniem tej odpowiedzialności, bądź też spadek odrzucić. Zgodnie z art. 1015 § 1 kc oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania. Dla spadkobiercy powołanego do dziedziczenia w dalszej kolejności termin z art. 1015 § 1 KC zaczyna biec od chwili, w której dowiedział się, że osoby dochodzące do spadku przed nim (silniej powołane) nie chcą lub nie mogą dziedziczyć, np. spadek odrzuciły, zostały uznane za niegodne, wydziedziczone w testamencie lub wykluczone od dziedziczenia w testamencie negatywnym, a także przed śmiercią spadkodawcy zrzekły się dziedziczenia po nim (por. post. SN z 13.12.2012r. V CSK 18/12, L.). W myśl art. 1020 kc spadkobierca, który spadek odrzucił, zostaje wyłączony od dziedziczenia, tak jakby nie dożył otwarcia spadku. Jednocześnie, zgodnie z treścią art. 1023 § 1 kc gmina nie może odrzucić spadku, który jej przypadł z mocy ustawy.

Przenosząc powyższe rozważania prawne na grunt niniejszej sprawy, Sąd doszedł do przekonania, że spadek po zmarłej w dniu 20 maja 2010 roku Z. K., jako spadkobierca ustawowy nabyła w całości z dobrodziejstwem inwentarza Gmina M. T.. Z poczynionych przez Sąd ustaleń faktycznych wynika bowiem, że wszyscy znani sądowi krewni spadkodawczyni odrzucili spadek z zachowaniem ustawowego terminu 6 miesięcy od dowiedzenia się o tytule swojego powołania. Powyższy termin zachowali również wskazani przez wnioskodawcę uczestnicy postępowania: A. J. (1) i W. W. (1). Z wiarygodnych twierdzeń uczestników, przy braku jakichkolwiek przeciwdowodów, wynika, że o swoim tytule do spadku dowiedzieli się z zawiadomień wnioskodawcy, będącego wierzycielem spadkodawczyni. W związku z powyższym w dniu 28 października 2015 roku złożyli przed notariuszem Z. M., prowadzącym Kancelarię

Notarialną w T. przy ulicy (...) oświadczenia o odrzuceniu spadku po zmarłej Z. K.. W tym samym dniu analogiczne oświadczenia złożyli ich zstępni M. J., I. S. oraz jej syn F. S., J. J. (1) i A. G.. Ponadto, M. J., i J. J. (1), po uzyskaniu stosownego zezwolenia Sądu Rodzinnego złożyli również skuteczne oświadczenia o odrzuceniu spadku w imieniu swoich małoletnich dzieci: K. J. (1), K. J. (2) i K. J. (3). Małoletnie dziecko ma również A. G., jednakże z uwagi na fakt, że W. G. została poczęta i urodziła się już po śmierci spadkodawczyni, nie należała do kręgu spadkobierców po zmarłej Z. K.. Jak wynika z treści art. 926 § 1 kc nie może być bowiem spadkobiercą osoba fizyczna, która nie żyje w chwili otwarcia spadku. Powyższa reguła znalazła też zastosowanie w odniesieniu do rodziców i dziadków spadkodawczyni, oraz jej rodzeństwa. Trzeba zauważyć, że zamieszczenie przez Sąd ogłoszenia wzywającego potencjalnych spadkobierców do zgłoszenia się do sprawy, nie przyniosło pożądanego efektu. W ocenie Sądu, pozwalało to na stwierdzenie, że zmarła Z. K. nie miała już żadnych krewnych, a tym samym ostatnim z jej spadkobierców ustawowych stała się gmina jej ostatniego zamieszkania, tj. Gmina M. T.. W tym stanie rzeczy, Sąd w punkcie I postanowienia stwierdził, że spadek po Z. K. zmarłej w dniu 20 maja 2010 roku w T., mającej ostatnie zwykłe miejsce pobytu w T., na podstawie ustawy nabyła z dobrodziejstwem inwentarza Gmina M. T.. Jednocześnie z uwagi na fakt dziedziczenia przez Gminę z dobrodziejstwem inwentarza, Sąd w punkcie II postanowienia zlecił sporządzenia spisu inwentarza Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Toruniu K. M.. W punkcie III Sąd orzekł o zwrocie wnioskodawcy kwoty 233,34 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki na wydatki. O kosztach Sąd orzekł w punkcie IV postanowienia, ustalając że każdy z uczestników postępowania ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

Zgodnie z art. 520§1 k.p.c. każdy uczestnik postępowania ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

Mając na uwadze ,że sprawa o stwierdzenie nabycia spadku rozpoznawana jest w postępowaniu nieprocesowym, to odmiennie niż w postępowaniu procesowym obowiązuje zasada statuowana w wyżej przywołanym przepisie. W myśl omawianej zasady , nie istnieje między uczestnikami postępowania nieprocesowego w ogóle obowiązek zwrotu kosztów .W związku z tym i w myśl powyższej zasady należy przyjąć , że każdy uczestnik postępowania ponosi koszty związane z poszczególnymi czynnościami , których dokonał, związane z jego działaniem i związane z czynnościami procesowymi sądu , podjętymi w jego interesie (tak: Kodeks postępowania cywilnego , komentarz , trzecie wydanie , W-wa 2008 , pod redakcją Andrzeja Zielińskiego , str.920). Zatem należy przyjąć , że obowiązująca jest zasada ponoszenia przez każdego uczestnika postępowania nieprocesowego wszystkich kosztów jakie związane są z jego udziałem w sprawie.

W dalszej kolejności należy zauważyć , że Sąd orzekający w pełni zgadza się ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zaprezentowanym w postanowieniu z dnia 20 maja 2011 roku w sprawie III CZ 27/11, że w razie sprzeczności interesów uczestników postępowania nieprocesowego i oddalenia wniosku uzasadnione jest orzeczenie o kosztach postępowania zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy , a więc zgodnie z regułą określoną w art. 520§3 zd. 1 k.p.c. Zgodnie ze stanowiskiem doktryny oraz orzecznictwem o sprzeczności interesów z całą pewnością można mówić na przykład w sprawie o zasiedzenie. Nie ma zaś podstaw do przyjęcia , że w sprawie o stwierdzenia nabycia spadku istnieje sprzeczność interesów stron. Dodatkowo wnioskodawca jako wierzyciel składający taki wniosek ma interes prawny w uzyskaniu orzeczenia sądowego.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd , na podstawie art. 520 §1 k.p.c. w związku z art. 13§2 k.p.c. , orzekł jak w punkcie IV postanowienia.